

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

PL. ÚS 17/09-113

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2010 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho, Lajosa Mészároša, Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika prerokoval prijatú sťažnosť M. M., Ž. a sťažnosť 90 oprávnených voličov obce Ž., zastúpených advokátom JUDr. P. B., P., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu a volieb poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. konaných 25. apríla 2009, podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, za účasti I. M., Ž. zastúpeného advokátom JUDr. I. Č., S., a takto

r o z h o d o l :

1. Z r u š u j e rozhodnutie miestnej volebnej komisie v obci Ž. zapísané v zápisnici o výsledku volieb do Obecného zastupiteľstva obce Ž. konaných 25. apríla 2009 v časti týkajúcej sa poslancov L. H., R., J. M., nezávislého kandidáta, a M. M., R.. Súčasne vyhlasuje M. M., za riadne zvoleného poslanca Obecného zastupiteľstva obce Ž..

2. Vo zvyšnej časti sťažnosť z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2009 doručená sťažnosť M. M., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), a 4. mája 2009 sťažnosť P. D., Ž., a ďalších 89 oprávnených voličov obce Ž. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. P. B., P., ktorou podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), za účasti I. M., Ž. (ďalej len „odporca“), zastúpeného advokátom JUDr. I. Č., S., namietali neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Ž. (ďalej aj „obec“) a volieb do obecného zastupiteľstva obce konaných 25. apríla 2009.

Uznesením č. k. PL. ÚS 18/09-14 z 28. októbra 2009 ústavný súd spojil konanie vo veci sťažovateľov vedené pod sp. zn. PL. ÚS 18/09 a konanie vo veci sťažovateľa vedené pod sp. zn. PL. ÚS 17/09 na spoločné konanie, ktoré bolo ďalej vedené pod sp. zn. PL. ÚS 17/09.

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľ kandidoval vo voľbách konaných 25. apríla 2009 na starostu obce ako nezávislý kandidát a získal 288 platných hlasov, odporca ako kandidát za Slovenskú demokratickú a kresťanskú úniu – Demokratickú stranu získal 297 platných hlasov. Medzi odporcom, ktorý zvíťazil vo voľbách na starostu obce, a sťažovateľom je rozdiel 9 platných hlasov. Do zoznamu voličov bolo zapísaných 894 voličov, pričom obálky a hlasovacie lístky boli vydané pre 734 voličov a z nich bolo pre voľbu starostu obce odovzdaných 716 platných hlasovacích lístkov. Podľa zápisnice okrskovej volebnej komisie (ďalej aj „OVK“ alebo „volebná komisia“) bol za starostu obce zvolený odporca s počtom 297 platných hlasov.

Zo sťažností ďalej vyplýva, že sťažovateľ kandidoval vo voľbách do obecného zastupiteľstva obce na funkciu poslanca za R. a získal 276 platných hlasov. Medzi

kandidátom, ktorý skončil na siedmom mieste, J. M. (počet poslancov, ktorí mali byť zvolení, bol sedem), a sťažovateľom na deviatom mieste je rozdiel dvoch hlasov. Tento výsledok volieb znamená, že sťažovateľ nebol zvolený za poslanca do obecného zastupiteľstva.

Sťažovateľ a sťažovatelia v sťažnostiach prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu tvrdia, že v priebehu napádaných volieb starostu obce a volieb do obecného zastupiteľstva došlo k viacnásobnému porušeniu zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách do samosprávy obcí“), ako aj k porušeniu ústavy, čo podľa ich názoru v konečnom dôsledku odôvodňuje záver o inom výsledku napádaných volieb, než aký bol vyhlásený.

Podľa sťažovateľa a sťažovateľov o neústavnosti a nezákonnosti volieb starostu obce Ž. a volieb poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. a o zmanipulovanom volebnom výsledku svedčia tieto skutočnosti (čiastočne uvedené rovnako v obidvoch sťažnostiach):

1. Sťažovateľ a sťažovatelia tvrdia, že vo voľbách bola porušená tajnosť hlasovania, lebo 138 až 140 voličov, možno až 200 voličov, sa odobralo do priestoru vyhradeného na úpravu hlasovacích lístkov v sprievode inej osoby, a to aj napriek tomu, že preukázateľne nešlo ani o voličov s telesným postihnutím brániacim upraviť hlasovací lístok, ale ani o voličov, ktorí nemôžu čítať a písať tak, ako je to uvedené v § 29 zákona o voľbách do samosprávy obcí (správne má byť § 32 uvedeného zákona pozn.).

Sťažovateľ tvrdí, že tento stav spôsobila JUDr. M. P. z Obvodného úradu v S., ktorá usmernila predsedu OVK Ing. A. I. tak, že pokiaľ volič vyhlási, že nevie čítať ani písať, má možnosť voliť v sprievode inej osoby.

Sťažovatelia uvádzajú, že v deň volieb „nevedeli čítať a písať iba osoby označené žltou stužkou“, ktorí boli voličmi kandidáta č. 1 I. M.. Bolo to preto, že osoby, ktoré finančne podporovali volebnú kampaň I. M., po presvedčení voliča a jeho prevzatí 20 €

s tým, že bude voliť I. M., si tento stav potrebovali aj odkontrolovať a to dosiahli tak, že takí voliči dostali do ruky lístok, koho majú voliť, a dohodnutá spolupráca s predsedom volebnej komisie a niektorými jej členmi bola v tom, že nebudú robiť prekážky pri vyhlásení voliča so žltou stužkou, že si nemôže upraviť svoj volebný lístok, pretože nevie čítať a písať.

Uvedeným postupom bol podľa sťažovateľa i sťažovateľov okrem § 29 zákona o voľbách do samosprávy obcí porušený čl. 69 ods. 2 a 3 ústavy, podľa ktorého sa voľby poslancov a starostu uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním, keďže osoby sprevádzajúce ovplyvňovali voličov tak, že im dávali pokyny, ako majú upravovať hlasovacie lístky. Podľa sťažovateľov medzi sprevádzajúcimi osobami boli aj kandidáti na poslancov (J. K. raz, V. P. štyri razy).

O manipulácii volieb podľa sťažovateľov svedčia aj vyhrážky odporcu prednesené priamo vo volebnej miestnosti počas jeho volebného aktu a po ňom (napr. vo vzťahu k M. P., miestnemu farárovi a ďalším voličom), hlavne ak budú voliť kandidáta č. 2, t. j. sťažovateľa.

2. Sťažovateľ tvrdí, že namiesto R. H. zapísanej v zozname voličov, ktorá sa v deň volieb nachádzala v Anglicku, bol voliť niekto iný, pravdepodobne N. P.. V tom vidí porušenie § 31 ods. 1 zákona o voľbách do samosprávy obcí, pretože „*volič hlasuje osobne, zastúpenie nie je prípustné*“. Túto skutočnosť pripisuje na vrub členom OVK, ktorí tým podľa neho porušili svoj sľub vyplývajúci z § 11 ods. 5 citovaného zákona.

3. Sťažovateľ i sťažovatelia uvádzajú, že televízia STV 1 vo svojom spravodajstve 26. apríla 2009 o 19.30 h. presvedčivo ukázala, že voliči boli ovplyvňovaní, keď pri vstupe do volebnej miestnosti mali v ruke zložený papierik, kde, ako sa neskôr zistilo, mali všetci číselné označenie kandidáta č. 1 na starostu a k nemu prislúchajúcich poslancov obecného zastupiteľstva. TV Markíza zasa ukázala, že voliči kandidáta na starostu s č. 1 mali žltú stužku pripevnenú na ľavej strane a členovia OVK, predseda Ing. A. I., V. S. a K. K. im „poskytovali osobitné služby“.

4. Sťažovateľ tvrdí, že v súvislosti s voľbami do prenosnej volebnej schránky (keďže podľa § 31 ods. 6 zákona o voľbách do samosprávy obcí niektorí voliči požiadali zo závažných dôvodov OVK o to, aby mohli hlasovať mimo volebnej miestnosti), keď OVK vyslala k voličom dvoch svojich členov, a to Ing. A. I. a V. S., v Ústave sociálnych služieb D. H. predseda OVK piatim voličom upravoval volebné lístky bez ich pokynov, podľa svojho presvedčenia, pričom takto upravené volebné lístky im odovzdal do rúk, aby ich vložili do prenosnej urny. „Pravdepodobne rovnako“ sa podľa sťažovateľov narábalo s hlasovacími lístkami v prípade piatich starších osôb v H. a v osade Ž. v prípade troch voličov (spolu 13 hlasovacích lístkov). Všetky uvedené osoby údajne chcú vo veci vypovedať.

5. Sťažovateľ tvrdí, že došlo k porušeniu volebného moratória vyplývajúceho z volebného zákona. Skladanie lístkov s poradovým č. 1 kandidáta na funkciu starostu a s poradovými číslami poslancov pred bráničkou do budovy bolo preukázateľné. Podľa neho polícia zabezpečujúca verejný poriadok podľa pokynov predsedu OVK púšťala do volebnej miestnosti vždy troch voličov a vždy to boli voliči, ktorí od 7.00 h. so žltými stužkami chodili spolu a do 9.00 h. takto odvolila väčšia časť voličov. Aj v tomto prípade boli voliči, avšak tentoraz pred bráničkou, ktorá bola vstupom do obecného úradu a volebnej miestnosti, neustále presvedčaní, aby volili v prospech t. č. zvoleného starostu, t. j. kandidáta č. 1, a po takom presvedčení dostali žltú stužku s poskladaným papierikom, koho majú voliť, t. j. aké čísla majú na hlasovacích lístkoch zakrúžkovať, ako aj peniaze, väčšinou sumu 20 €.

Podľa sťažovateľa bolo takisto v rozpore s dodržiavaním volebného moratória, keď v noci z 24. apríla 2009 na 25. apríla 2009, teda na deň volieb, niekto vyvesil v obci asi 100 plagátikov, ktoré upozorňovali na to, že voliči nemajú voliť sťažovateľa.

6. Podľa sťažovateľov po uzavretí volebnej miestnosti a začatí počítania hlasov voličov sedeli dve členky OVK, V. S. a K. K., oproti sebe a samostatne, vzdialené od ostatných členov volebnej komisie, a pravdepodobne znehodnocovali hlasy sťažovateľa a k nemu patriacich poslancov obecného zastupiteľstva, pretože sťažovateľ mal 18 hlasovacích

lístkov neplatných (keď jeden hlasovací lístok vypadol z obálky, v dvoch obálkach neboli hlasovacie lístky, pričom sa nenašli, a ostatných 15 hlasovacích lístkov bolo znehodnotených zakrúžkovaním väčšieho počtu kandidátov).

Ďalej, 52 hlasovacích lístkov na poslancov obecného zastupiteľstva bolo neplatných, podľa sťažovateľa, zase „väčšinou patriacich jemu“. Sťažovateľ má vedomosť o tom, že okrem zložených lístkov voliči so žltými stužkami mali dostávať označené hlasovacie lístky, ktoré im údajne ponúkali členovia volebnej komisie, len nevie, akým spôsobom.

7. Sťažovateľ na základe uvedených dôvodov žiada, aby boli hlasovacie lístky skontrolované, a to tým, že budú poskytnuté na nahliadnutie.

8. Predmetom tvrdenia sťažovateľa a sťažovateľov je, že minimálne traja členovia volebnej komisie, a to Ing. A. I., V. S. a K. K., nevykonávali svoje funkcie v zmysle § 11 ods. 5 zákona o voľbách do samosprávy obcí nestranne, pretože preukázateľným spôsobom pomáhali kandidátovi č. 1 na funkciu starostu I. M. a jeho voličom. Podľa sťažovateľa i sťažovateľov z toho vyplýva záver, že OVK vo voľbách starostu a poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. konaných 25. apríla 2009 nezabezpečila zákonný a ústavne súladný, nerušený priebeh volieb. Preto zastávajú názor, že voľby boli neústavné a nezákonné v celom ich priebehu, nielen v jednotlivých štádiách volebného procesu.

Sťažovateľ na dôkaz svojich tvrdení navrhuje vypočúť členov volebnej komisie, sťažovateľa, I. M., N. P., zapisovateľku OVK, ako aj všetkých voličov z Ústavu sociálnych služieb H., JUDr. M. P. a žiada, aby mu bolo umožnené nahliadnúť do volebnej dokumentácie (hlasovacie lístky). Predkladá aj listinné dôkazy uvedené v prílohe (plagátik vylepený počas volebného moratória).

Sťažovateľ i sťažovatelia v rámci obidvoch spojených sťažností navrhli vydať tento nález:

„Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlasuje voľby starostu obce Ž. a poslancov v Obecného zastupiteľstva obce Ž. konané dňa 25. apríla 2009 za neplatné.“

Ústavný súd listom z 5. novembra 2009 vyzval odporcu, aby sa vyjadril k sťažnostiam spojeným na spoločné konanie. Odporca vo svojom vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 8. januára 2010, okrem iného uviedol:

1. Tvrdenie sťažovateľa, že obec má vlastnú evidenciu 10 osôb, ktoré sú vedené ako osoby nečítajúce a nepíšuce, je zavádzajúce a nepravdivé. Obec žiadnu takúto evidenciu nevedie, a preto nemožno ani priamo a konkrétne určiť presný počet osôb, ktoré nevedia čítať a písať. O tom, že počet osôb, ktoré nevedia čítať a písať, je vyšší ako desať, podľa odporcu môžu vypovedať obecní sociálni pracovníci, resp. ich asistenti, ktorí denne vybavujú rôzne záležitosti klientov. Neexistenciu osobitnej evidencie osôb, ktoré nevedia čítať a písať, môžu potvrdiť zamestnanci obecného úradu.

2. Poukázal na to, že tvrdenie sťažovateľa, že 138 až 140 voličov bolo vo volebnej miestnosti k urnám sprevádzaných ďalšími osobami, je podľa odporcu veľmi presné číslo a nevie, odkiaľ sa sťažovateľ k takémuto počtu sprevádzaných osôb dostal, a či sa po celú dobu zdržiaval vo volebnej miestnosti.

3. Usmernenie JUDr. M. P. z Obvodného úradu v S., ktorá usmernila predsedu OVK o postupe volebnej komisie v prípade, že volič vyhlási, že nevie čítať ani písať, podľa odporcu nie je porušením ústavy, pretože zákon o voľbách do samosprávy obcí presne neupravuje spôsob, akým sa má postupovať v takých prípadoch. Zákon tiež výslovne neustanovuje zákaz sprevádzania kandidátom na poslanca ani to, či v prípade viacerých osôb, ktoré nevedia čítať a písať, môže rovnaká osoba sprevádzať takých voličov aj viackrát.

4. Tvrdenie sťažovateľa o zastúpení voličky R. H., pravdepodobne voličkou N. P., sa podľa odporcu neopiera o žiadne relevantné podklady. Aspoň z textu sťažnosti to nie je zrejmé. Nie je teda potrebné túto skutočnosť skúmať. Pokiaľ ju potvrdí sťažovateľ relevantným spôsobom, potom obec navrhuje vypočítať k uvedenému utvrdeniu obidve označené voličky, ako aj členov OVK.

5. Odporca označuje tvrdenie, že predseda volebnej komisie a dvaja členovia komisie poskytovali osobitné služby voličom kandidáta na starostu s číslom jedna „za silné“. Podľa neho na jednej strane z textu sťažnosti nie je zrejmé, čo sú „osobitné služby“, na strane druhej predseda OVK viackrát v minulosti počas volieb vykonával funkciu predsedu, a to vždy zásadným a čestným spôsobom. Ďalšie dve členky volebnej komisie sa proti sťažovateľovmu obvineniu ohradili.

6. Obvinenie z priameho ovplyvňovania voličov v Ústave sociálnych služieb D. H. sa týka predsedu OVK. Zákonnosť manipulácie s prenosnou urnou sťažovateľ spochybňuje aj v H. a v osade Ž., pričom však neuvádza nijaký relevantný fakt a hovorí len o „pravdepodobnosti“.

7. Pred bránou umožňujúcou vstup do volebnej miestnosti sa mali údajne rozdávať lístočky a peniaze. Odporca (súčasný starosta) túto informáciu odmieta, pretože sa tu nezdržiaval počas inkriminovaného času. Suma 20 € na jednu osobu nie je malá. Odkiaľ by súčasný starosta zobral značnú sumu peňazí potrebných na vyplatenie všetkých svojich voličov, keď pred konaním volieb bol nezamestnaný a vykonával iba neplatenú funkciu poslanca. Sťažovateľ len nekonkrétne tvrdí, že voliči dostávali lístočky, stužky a peniaze. Keď túto skutočnosť videl, mal uviesť konkrétne osoby. Nevie, či túto skutočnosť zaznamenali aj príslušníci Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného oddelenia Policajného zboru v Spišských Vlachoch (ďalej aj „OO PZ Spišské Vlasy“).

8. Tvrdenie sťažovateľa, že po uzatvorení volebnej miestnosti predseda OVK a dve jej členky „pravdepodobne“ znehodnocovali volebné lístky, je podľa odporcu vyložene hypotetické a nie je podložené žiadnymi faktami, len domnienkou. Aj ďalšie tvrdenie, že sťažovateľ „mal vedomosť“ o tom, že voliči označení mašličkami dostávali od členov OVK aj označované hlasovacie lístky, sa nachádza len v hypotetickej rovine, nie je ničím podložené; sťažovateľ sám priznáva, že nevie, akým spôsobom boli označené lístky ponúkané.

9. Sťažovateľ tvrdí, že „minimálne“ traja členovia volebnej komisie, a to Ing. A. I. ako predseda a V. S. a K. K., nevykonávali svoje funkcie podľa zákona o voľbách do samosprávy obcí. To znamená, že sťažovateľ spochybňuje aj zákonnosť postupov ostatných členov volebnej komisie. Podľa odporcu je zaujímavé, že vo voľbách v roku 2006, keď bol do funkcie starostu obce zvolený práve súčasný sťažovateľ, nik z členov volebnej komisie zápisnicu nepodpisal, len akceptovali výsledky volieb. Zápisnicu z volieb 25. apríla 2009 však podpísali všetci členovia volebnej komisie.

10. Odporca k sťažovateľovi uvádza, že ten odmietol akceptovať nález ústavného súdu o neplatnosti volieb na starostu a poslancov obecného zastupiteľstva, ktoré sa konali v roku 2006, ktorý nadobudol právoplatnosť v novembri 2008. Bez právneho titulu zotrval vo svojej funkcii až do apríla 2009, čím z dôvodu zablokovania účtov obci spôsobil nemalé škody. Aj po vyhlásení výsledkov volieb v apríli 2009 zotrval vo svojej funkcii približne mesiac a k odovzdaniu funkcie došlo až v máji 2009. Napriek právnemu názoru kontrolóra obce JUDr. Mgr. P. M., PhD., potvrdeného na podnet obce prokurátorom Okresnej prokuratúry v S. sťažovateľ neoprávnene vybral finančné prostriedky na svoju výplatu v približnej sume 10 000 €.

II.

Ústavný súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín tvoriacich prílohu sťažnosti, s obsahom zápisnice miestnej volebnej komisie o výsledku volieb, s obsahom zápisnice OVK o hlasovaní vo voľbách a s volebnou dokumentáciou, prepočítaním hlasovacích lístkov, výsluchom svedkov a oboznámením sa s obsahom vyšetrovacieho spisu OO PZ Spišské Vlchy sp. zn. ČVS: OPP-812/SV-SN-2009 týkajúceho sa trestného oznámenia o spáchaní trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb a referenda F. H., Ing. A. I., K. K. a V. S. v súvislosti s voľbami konanými 25. apríla 2009 do orgánov miestnej samosprávy v obci Ž. (ďalej len „vyšetrovací spis“).

Keďže ústavný súd mal na základe súčinnosti poskytnutej orgánmi verejnej moci v zmysle § 31 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z

o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z vyšetrovacieho spisu k dispozícii výpovede všetkých členov volebnej komisie a zapisovateľky OVK k predmetu sťažnosti, ako aj výpovede viacerých voličov, vypočul len tých svedkov, ktorí sa podľa jeho názoru mohli vyjadriť so znalosťou veci k niektorým otázkam súvisiacim s priebehom volieb a nastoleným sťažovateľom a sťažovateľmi v sťažnosti.

Výzvou z 5. novembra 2009 adresovanou OO PZ Spišské Vlachy si ústavný súd vyžiadal vyšetrovací spis sp. zn. ČVS: OPP-812/SV-SN-2009, ktorý mu bol doručený 16. novembra 2009.

V rámci dokazovania ústavný súd vykonal dôkaz aj oboznámením sa s vyšetrovacím spisom sp. zn. ČVS: OPP-812/SV-SN-2009, z ktorého vyplýva, že 4. mája 2009 podal Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície Spišská Nová Ves trestné oznámenie v zastúpení svojho klienta M. M. splnomocnený advokát JUDr. P. B., o skutočnostiach, že F. H., Ing. A. I., K. K. a V. S. spáchali trestný čin marenia prípravy a priebeh volieb a referenda konaných do orgánov miestnej samosprávy obce Ž. 25. apríla 2009 podľa § 351 ods. 1 a 2 Trestného zákona. K spáchaniu uvedeného činu malo dôjsť tým, že F. H., kandidát na poslanca obecného zastupiteľstva, údajne finančne podporoval kandidáta č. 1 na starostu obce (odporcu) poskytnutím sumy 20 € každému voličovi, ktorého sa podarilo získať v prospech uvedeného kandidáta, a nútil voličov voliť podľa jeho pokynov, pokynom JUDr. M. P., ktorá dala pokyn OVK, aby v prípade vyhlásenia občana, že nevie čítať ani písať, postupovali podľa § 29 zákona o voľbách do orgánov samosprávy. Trestný čin mali spáchať aj predseda OVK a členky OVK (K. K., V. S.) tým, že vedome nesprávne sčítali hlasy po skončení volieb (18, resp. 52 neplatných hlasovacích lístkov), čím porušili aj sľub podľa § 11 ods. 5 zákona o voľbách do samosprávy obcí.

K. K., členka volebnej komisie, 4. júna 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní okrem iného uviedla:

„Samotný akt sčítavania hlasov prebiehal tak, že o uzatvorení volebnej miestnosti boli zhromaždené všetky urny aj prenosné. Vo volebnej miestnosti počas sčítavania hlasov okrem volebnej komisie boli ešte dvaja páni, ktorý sa k tomuto oprávneniu preukázali predsedovi komisie. Títo páni dohliadali nato, aby voľby a sčítavanie hlasov bolo regulárne. V miestnosti sa spojili stoly dokopy, boli odpečatené urny a boli vysypané všetky obálky na jednu kopu a skontroloval sa najprv počet obálok s počtom voličov, ktorý boli označený v zozname, že boli voliť. Počet obálok bol súhlasný. Najprv boli spočítané hlasovacie lístky na voľbu starostu obce. Sčítavania týchto hlasov vykonávala celá volebná komisia naraz a pre veľmi malý rozdiel vo výsledku boli sčítavania vykonané dva krát, vždy s rovnakým výsledkom. Nik iný, okrem zapisovateľky pero nemal a nikto ani nemohol označiť, či poškodiť hlasovací lístok. Následne boli sčítavané hlasy volených poslancov do obecného zastupiteľstva. Sčítavanie hlasov volených poslancov do obecného zastupiteľstva prebiehalo tak, že komisia vytvorila tri skupinky pre urýchlenie a zjednodušenie sčítavania, pretože týchto kandidátov bolo veľa. Počas samotných volieb som si nevšimla nič podozrivé, žeby niektorý člen volebnej komisie úmyselne alebo cielene napomáhal niektorému z kandidátov na funkciu starostu obce nejakým podvodným konaním, či ovplyvňovaním voliča. ... Na znak platnosti každý člen komisie a zapisovateľku podpísali vyhotovenú zápisnicu. A výsledky boli zverejnené vonku na vývesnej tabuli.“

J. L., členka volebnej komisie, 3. júna 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní okrem iného uviedla:

„Na prvom zasadaní volebnej komisie sa okrem iného rozhodovalo aj o tom, ako postupovať v prípade, že osoba vyhlási, že nevie čítať ani písať. Najprv bolo rozhodnuté, že nebudeme ku urnám púšťať osoby v doprovode inej. Následne sme však boli poučený a upovedomený JUDr. P., predsedníčkou nadradenej obvodnej volebnej komisie, že my nie sme oprávnený riešiť, či osoba vie alebo nevie čítať a písať, pokiaľ uvedie komisii že nevie čítať a písať, sme povinný takej osobe umožniť doprovod inú osobu. O tejto skutočnosti nás upovedomil predseda volebnej komisie. Počas konania samotných volieb komisia kontrolovala a sledovala to, aby s osobou, ktorá nevie čítať ani písať, nešla jedna a tá istá osoba viackrát opakovane. Toto podrobne sledovala a písala pani M. a pani S., ktorá

rómov pozná. Počas konania volieb komisia neriešila ani ja osobne som si nevšímala, či osoba je alebo nie je označená žltou stužkou.

... Sčítavanie hlasov volených poslancov do obecného zastupiteľstva prebiehalo tak, že komisia vytvorila tri skupinky pre urýchlenie a zjednodušenia sčítavania. Počas samotného sčítavania týchto hlasov mali pero len členovia komisie, ktorí na pomocný papier označovali predbežný sčítaný stav. Nikto však žiaden z hlasovacích lístkov nezhodnotil ani na lístky nič nebolo dopisované.“

Ďalej J. L., členka volebnej komisie, 28. septembra 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní uviedla, že nemala žiadny dôvod oznamovať sťažovateľovi postup, ako konala volebná komisia, a ani poskytovať mu iné informácie.

M. M., členka volebnej komisie, 26. mája 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní okrem iného uviedla:

„Prvé zasadnutie volebnej komisie pred samotnými voľbami sa konalo dňa 10. 3. 2009, vtedy všetci skladali sľub. Čo sa týka tvrdenia, že komisii na prvom zasadnutí bol predložený zoznam negramotných občanov, ktorý by mohli počas volieb postupovať podľa § 29 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí, toto tvrdenie je nepravdivé, žiaden takýto zoznam nebol predkladaný. Len členka komisie pani S. uviedla, že pozná niektoré osoby, ktoré nevedia čítať a písať.“ (obsah výpovede o tom, čo sa dialo po uzatvorení volebnej miestnosti, bol zhodný s výpoveďou K. K.).

V. S., členka volebnej komisie, ktorá pracuje ako asistentka učiteľa na Základnej škole v S., v rámci výsluchu pred vyšetrovateľom uviedla, že má prehľad o negramotných osobách v obci.

M. B., zapisovateľka volebnej komisie, 24. mája 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní okrem iného uviedla, že po uzatvorení volebnej miestnosti boli zhromaždené všetky urny, aj prenosné (potom už bol obsah výpovede zhodný s výpoveďou K. K. a M. M.).

ThDr. R. B., farár vo farnosti Ž., 16. septembra 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní okrem iného uviedol:

„Čo sa týka skutočností, ktoré uviedli sťažovatelia - občania obce Ž. v sťažnosti podanej na Ústavný súd Slovenskej republiky v zastúpení JUDr. P. B. dňa 4. 5. 2009, kde je uvedené, že sa kandidát I. M. vyhrážal miestnemu farárovi, že mu zoberie kostol, ak ho nebude podporovať vo volebnej kampani vypovedám, že toto tvrdenie je nepravdivé. ... Ja som v kontakte s rómskym obyvateľstvom veľmi málo, mám na výpomoc kaplána Mgr. F. B., ... je možné, že sa to mohli vyhrážať jemu ...“

Mgr. F. B., kaplán vo farnosti Ž., 17. septembra 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní okrem iného uviedol:

„Čo sa týka uvedených vyhrážok, mne osobne sa v súvislosti s voľbami I. M. nijako nevyhrážal ani pánovi farárovi. Ja nemám trvalý pobyt v obci Ž., preto ani som nebol voličom.“

M. P., miestna podnikateľka, 3. septembra 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní okrem iného uviedla:

«V týchto voľbách do miestnej samosprávy v obci Ž. konaných 25. 4. 2009 som mala otvorenú predajňu, kde som predávala tovar do 12.00 hod. Po uzatvorení predajne som išla ako volič na obecný úrad odovzdať svoj hlas. Pred obecným úradom bola väčšia skupinka rómov, a boli tam aj policajti. Ja som išla dnu do budovy obecného úradu a chcela som vykonať volebný akt. Vo vnútri v budove, vo vstupnej chodbe bol pri dverách policajt ... aj kandidát na starostu obce Ž. I. M. a jeho manželka. Dovtedy som nemala čas prečítať si kandidátske listiny, preto som po vstupe do chodby obecného úradu začala na stene čítať kandidátske listiny. Vtedy sa mi prihovril I. M., že načo to čítam, že aj tak viem koho budem voliť. Ja som I. M. odpovedala, že áno, že viem, koho budem voliť, že ja budem voliť M. M., ja sa za svoje rozhodnutie nehanbím. Vtedy sa ozvala ku mne manželka I. M. a začala ma obviňovať, že v obchode som nalieval pol deci pálenky všetkým, čo budú voliť M. M.. Ja som tej pani odpovedal, že nech prestane ma takto nepravdivo obviňovať a povedala som tam stojacemu policajtovi, že či počul, z toho ma tá pani obviňuje, vtedy I. M. povedal

svojej žene po rómsky „čites“, čo znamená, aby bola ticho. Mne ešte I. M. povedal, aby som si dala pozor, že keď bude starostom, že mi ešte môže dať zbúrat' obchod.»

I. M., súčasný starosta obce Ž., 28. septembra 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní okrem iného uviedol:

„Bol som oboznámený s predmetom mojej výpovede a so skutočnosťami, ktoré boli podané proti mojej osobe, ako aj ďalším osobám. Ku týmto skutočnostiam vypovedám, že všetko je to výmysel a klamstvo a krivo obviňovaný ľudia zo strany M. M., ktorý sa nevie zmieriť s tým, že už nie je starostom obce a voľby prehral. ... V deň volieb som sa ja po celý deň pri volebnej miestnosti nezdržiaval, na rozdiel od M. M., ja by som skôr mohol povedať, že voľby manipuloval on, keďže na obecnom úrade sedel celý deň. V deň volieb ja som bol odvolíť aj so svojou manželkou a nejakú kratšiu dobu som sa vonku s prítomnými rómami rozprával a potom som išiel preč. Je veľký nezmysel, že som sa zdržiaval vo volebnej miestnosti... je taktiež nezmysel to, že som podplácal voličov, ja nedisponujem takým majetkom, žeby som mohol rozdávať po 20 Eur, ani nemám doma tlačiareň na peniaze.“

Sťažovateľ bol 3. augusta 2009 pred orgánmi činnými v trestnom konaní – v Ústave na výkon väzby v L. vypočutý ako svedok a okrem iného uviedol:

„Konkrétne chcem uviesť to, že v čase mojej prítomnosti vo volebnej miestnosti sa udialo nasledovne: Bol tam prítomný kandidát č. 1 I. M., ktorý preukázateľne už si splnil svoj volebný akt, vo volebnej miestnosti sa po ňom zdržiaval asi 5 minút, pričom dával pokyny volebnej komisii, akým spôsobom majú pripraviť hlasovacie lístky, a t pre voličov, ktorí sú označení žltou stužkou, že sú to jeho voliči. Osobne som videl, ako takto označený voliči boli obsluhovaný volebnou komisiou konkrétne tak, že keď vstúpil volič označený žltou mašličkou, mal do rúk vložené volebné hárky, ktoré boli zakrúžkované v prospech kandidáta č. 1 a ďalej, ktoré boli zakrúžkované pre poslancov obecného zastupiteľstva spolupracujúcich s kandidátov č. 1. ... Volebná komisia sa proti návrhom I. M. nijako nebránila, vypočula si ho, a z hľadiska času mojej prítomnosti vo volebnej miestnosti sa ním riadila, lebo minimálne dvom voličom v mojej prítomnosti vydala zakrúžkované volebné lístky. I. M. aj vonku pred budovou obecného úradu, kde sa konali voľby,

ovplyvňoval voličov, tým, ktorí sa mu podriadili dával stužku a peniaze po 20 Eur a pokyny, čo majú robiť vo volebnej miestnosti. Zoznam má na obecnom úrade pracovníčka pani M.. Viedla ho v súvislosti s výkonom svojich pracovných povinností, ona odovzdáva sociálne dávky a potravinové lístky, preto takáto evidencia na obecnom úrade existovala dlhé roky, nielen v čase volieb. ... Myslím, že táto evidencia bola zničená na príkaz terajšieho starostu obce I. M.. ... Tieto informácie som získal od pani L., ktorá bola členkou volebnej komisie a ktorá mala výhrady voči takémuto postupu. ... Aj osobne poznám osoby, ktoré boli bezprostredne takýmto spôsobom ovplyvňované a bolo im nanútená iná voľba, ako ich osobne rozhodnutie, avšak ich mená nechcem uviesť z dôvodu, že tiež by bola ohrozená ich bezpečnosť, život, zdravie a majetok a ich rodiny.“

Po vykonaní dokazovania výsluchom všetkých členov OVK (Ing. A. I., M. M., J. L., K. K., V. S.), zapisovateľky OVK M. B., JUDr. M. P. a Ing. A. M. vyšetrovateľ uznesením z 28. septembra 2009 podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, ktoré nadobudlo právoplatnosť 9. októbra 2009, uvedené trestné oznámenie JUDr. P. B., advokáta sťažovateľov, odmietol, pretože „*nie je dôvod na začatie trestného stíhania, lebo zo zistených skutočností je zrejmé, že k uvedenému konaniu nedošlo*“.

Výsluch svedkov uskutočnil ústavný súd 25. februára 2010 za prítomnosti sťažovateľa (jeho právny zástupca ospravedlnil svoju neúčast') a odporcu (zvoleného starostu) a jeho právneho zástupcu JUDr. I. Č.. V predmetnej veci bolo vypočutých 8 svedkov (2 svedkyne sa na výsluch nedostavili).

Svedok Ing. A. I., predseda OVK, pri výsluchu uviedol, že podľa neho voľby prebehli ústavným a zákonným spôsobom, špecifickým pre obec Ž. v súvislosti s tým, že zo 70 % rómskych voličov asi 50 % vyhlasuje pred OVK, že nevie čítať a písať, a volí v sprievode ďalšej osoby. Podľa neho sa taký priebeh volieb permanentne opakuje, nejde o výnimku, ktorá by sa vyskytla až v súvislosti s voľbami starostu a poslancov obecného zastupiteľstva konanými 25. apríla 2009. Uviedol, že na základe odporúčania členky obvodnej volebnej komisie JUDr. M. P. OVK dodržiavala zásadu, že voliča, ktorý vyhlásil, že je negramotný, mohol sprevádzať iný volič. Potvrdil, že OVK si písomne vypracovala

pomocnú evidenciu, t. j. zoznam osôb, ktoré sprevádzali voličov, v záujme zachovania objektivity, aby nedošlo k tomu, aby negramotných voličov sprevádzali vždy tí istí voliči. Vo vzťahu k namietanému ovplyvňovaniu voličov „pred bráničkou“, pred vstupom do volebnej miestnosti takú možnosť celkom nevylúčil, ale na druhej strane konštatoval, že snahou OVK bolo urobiť v spolupráci s políciou maximum pre objektívny a spravodlivý priebeh volieb. Predseda OVK opísal priebeh volieb tak, že osobne vždy vyšiel na schodíky pred budovu obecného úradu, aby zavolať ďalších troch alebo štyroch voličov, ktorí potom odvolili a vrátili sa von do priestoru za bráničkou. Konštatoval, že vo volebnej miestnosti sa počas priebehu volieb vždy nachádzali štyria alebo piati členovia volebnej komisie.

K hlasovaniu do prenosnej volebnej schránky uviedol, že prebehlo bez akýchkoľvek náznakov alebo snáh o neobjektívnosť, štandardným spôsobom. Svoju účasť na tejto voľbe prostredníctvom prenosnej schránky považoval za povinnosť a doplnil, že voľby chovancov ústavu sociálnych služieb prebiehali za účasti médií, ako aj za účasti vychovávateľky.

Vo vzťahu k namietanému tvrdeniu sťažovateľov, že namiesto R. H. volila N. P., predseda OVK uviedol, že kontrola účasti voličov prebiehala prostredníctvom občianskych preukazov a že osobne nepozná uvedené voličky.

Pokiaľ ide o namietané porušenie moratória a o vyvesenie 40 plagátov proti sťažovateľovi M. M. ako kandidátovi na starostu obce, túto skutočnosť nepotvrdil a ani ju nevyvrátil, iba reagoval tak, že túto záležitosť neskúmal a nevyhodnocoval.

Svedok V. B. ako sociálny pracovník opísal prax podávania a vypisovania žiadostí na obecnom úrade v prípade ich podania negramotnou osobou. Pokiaľ ide o priebeh volieb, povedal, že sprevádzal jedného voliča do oddeleného priestoru.

Svedkyňa M. Z., asistentka terénneho pracovníka, ktorá spolupracuje s inštitúciami ako sú školy, úrady, polícia, najmä pri spisovaní dokumentov uviedla, že podľa nej na obecnom úrade neexistuje zoznam negramotných občanov.

Svedkyňa V. D. uviedla, že nie je pracovníčkou obecného úradu, ale pracuje v rámci fondu sociálneho rozvoja a zo svojho pohľadu nemôže potvrdiť existenciu zoznamu negramotných občanov.

Svedok P. M., kontrolór na obecnom úrade, sa vyjadril, že na obecnom úrade nie je evidencia negramotných osôb.

Svedkyňa M. H., sociálna pracovníčka, sa tiež vyslovila, že nevie o nijakej evidencii negramotných osôb na obecnom úrade.

Svedkyňa V. S., členka OVK, ktorá pracuje ako asistentka učiteľa na Základnej škole v S., uviedla, že v súvislosti so školskou dochádzkou navštevuje rodiny s deťmi, ktoré nechodia do školy. O zozname negramotných na obecnom úrade však nevie. Priebeh volieb konaných 25. apríla 2009 hodnotila ako relatívne pokojný (s účasťou médií, televízie TA 3 a JOJ), pričom vývoj situácie pred volebnou miestnosťou vzhľadom na zaneprázdnenosť nevie popísať. Potvrdila slová predsedu OVK, že do volebnej miestnosti organizovane vstupovali po traja alebo štyria voliči v záujme zachovania poriadku. Takáto prehľadná situácia umožňovala aj spísanie zoznamu sprevádzajúcich osôb s tými, ktorí vyhlásili, že nevedia ani čítať, ani písať, ako aj kontrolu nad tým, aby takého voliča sprevádzal vždy iba jeden ďalší volič.

V súvislosti voľbami s prenosnou volebnou schránkou, na ktorých sa zúčastnila spolu s predsedom OVK, uviedla menovite tých, ktorí volili v H., ako aj „piatich chlapcov z ústavu“, ktorí volili za pomoci vychovávateľky po jednom potom, ako členovia volebnej komisie informovali prítomných voličov o tom, že majú zakrúžkovať číslo jedného kandidáta na starostu a najviac sedem čísiel (s tým, že môžu zakrúžkovať aj menej ako sedem) kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva. Chovanci volili po jednom. Následne išli s prenosnou volebnou schránkou do osady Ž., kde mala záujem voliť a aj odvolila „slepá teta H. M.“ za pomoci opatrovateľa, ktorý vie čítať a písať a ktorý podľa jej vôle zakrúžkoval mená na hlasovacích lístkoch. Okrem toho podrobne opísala aj priebeh voľby u ďalších voličov v osade, ktorí požiadali o možnosť voliť do prenosnej

volebnej schránky – K. H., H. D., ako aj sťažovateľovho otca – B. M.. Členka OVK doplnila, že mala so sebou presný zoznam voličov z obecného úradu, t. j. zoznam tých voličov, ktorí požiadali o možnosť zúčastniť sa volieb formou voľby do prenosnej volebnej schránky.

K priebehu sčítavania sa vyjadrila tak, že v jeho rámci diktovala pri stole volebné výsledky ďalšej členke OVK, K. K., ktorá sama mala pero a robila si záznam, podľa ktorého sa sčítavali celkové výsledky. Priebeh volieb po každej stránke hodnotila ako dobrý. O plagátoch, ktoré sa objavili proti kandidátovi na starostu (sťažovateľovi) počas moratória, nevedela, ani o nich od predsedu OVK nepočula.

Opísala tiež príchod dvoch členov obvodnej volebnej komisie pred 22. hodinou, ktorých predstavil predseda OVK a ktorí vykonávali dozor nad sčítavaním hlasovacích lístkov.

Na otázku sťažovateľa, či je Rómka a či pozná všetkých Rómov, V. S. odpovedala kladne. Na tvrdenie sťažovateľa, že R. H. (ktorá podľa neho bola zapísaná v zozname voličov) bola v čase volieb v Anglicku a že namiesto nej sa volieb zúčastnila N. P., reagovala tak, že členovia OVK dávali pozor na kontrolu občianskych preukazov. Odmietla potvrdiť to, že by R. H. mala byť v Anglicku (podľa zistenia ústavného súdu v zozname voličov bolo meno R. H. zakrúžkované, že sa volieb zúčastnila pozn.). Z ďalšej otázky sťažovateľa vyplynulo, že V. S. si nie je celkom istá tým, „o ktorú R. H. ide“ (v zozname voličov sa nachádzajú dve osoby s týmto menom pozn.), ale trvala na tom, že kontrola občianskych preukazov zo strany OVK bola vykonávaná dôsledne.

Pokiaľ ide o sprevádzanie negramotných voličov, svedkyňa potvrdila, že OVK bola inštruovaná po konzultácii s JUDr. M. P. o tom, že každému voličovi, ktorý vyhlási, že nevie čítať ani písať, treba umožniť výkon jeho volebného práva, ako aj to, že každého takého voliča sprevádzala len jedna osoba.

Vo veci nepoužitých hlasovacích lístkov svedkyňa vypovedala, že ich ukladala M. M. a ostatné ženy z volebnej komisie.

Svedkyňa M. B., zapisovateľka OVK, ktorá je deväť rokov zamestnaná na obecnom úrade ako ekonómka, poprela existenciu zoznamu negramotných osôb na obecnom úrade. Svoju prítomnosť vo volebnej miestnosti ohraničila na čas jej otvorenia a na večerné sčítanie hlasovacích lístkov. Zozbierala nepoužité hlasovacie lístky a dala ich do škatule na okno. Priebeh sčítavania hlasovacích lístkov opísala tak, že tieto sa najprv vybrali z obálok (jeden hlasovací lístok, ktorý vypadol, sa neskôr našiel), potom sa roztriedili podľa druhu volieb. Uviedla tiež, že aj ona spočítavala volebné lístky. Podľa slov zapisovateľky vzhľadom na malý rozdiel vo voľbách starostu obce prepočítala OVK opakovane volebné výsledky.

Ráno, tesne pred otvorením volebnej miestnosti, si zapisovateľka OVK všimla „fotografiu“, resp. „plagátik“ ako z herne; fotografia sťažovateľa na ňom bola preškrtnutá. Možno bola priamo na dverách obecného úradu, ale nevie, kto ju tam mohol umiestniť, pričom ju vzápätí niekto odstránil (pripustila, že možno i ona sama). Podľa nej sa OVK otázkou uvedenej „fotografie“ nezaoberala.

Právny zástupca odporcu na záver navrhol vypočúť svedkov M. P., P. G. a V. D., sťažovateľ dal ústavnému súdu na zváženie výsluch miestneho farára (M. P. a miestny farár ThDr. R. B. boli vypočutí pred vyšetrovateľom).

II.

Východiská pre rozhodnutie ústavného súdu

A. Skutkové zistenia

a) K namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb

1. Veľký počet voličov pri napadnutých voľbách do orgánov samosprávy obcí na základe tvrdenia, že nevedia čítať, resp. písať, prejavilo vôľu vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov iného voliča.

2. OVK v priebehu volieb postupovala podľa pokynov obvodnej volebnej komisie vzhľadom na osobitnú situáciu v obci Ž. z hľadiska veľkého počtu voličov, ktorí nevedia písať a čítať. Vykonaným dokazovaním sa nepreukázalo, že obec Ž. má vlastnú evidenciu osôb, ktoré nevedia čítať a písať, ktorá by mohla poslúžiť ako kontrolný dôkaz aj pri výkone volebného práva (výsluchy členov OVK, sociálnych pracovníkov a kontrolóra obecného úradu), ako tvrdil sťažovateľ.

3. OVK evidovala tie osoby, ktoré sprevádzali voličov počas volebného aktu, aby nedošlo k opakovaným prípadom alebo k špekuláciám.

4. Sťažovateľ svoje tvrdenie, že namiesto oprávnenej voličky R. H. pravdepodobne volila iná osoba, N. P., nepreukázal. Rovnako nepreukázal svoje tvrdenie, že R. H. sa v čase volieb nachádzala v A.. Toto sťažovateľovo tvrdenie nebolo preukázané ani vykonanými výsluchmi, ani písomnými dôkazmi. R. H. bola zapísaná v zozname voličov a jej poradové číslo v zozname bolo zakrúžkované, že sa volieb zúčastnila. Sťažovateľom označená N. P., ktorá podľa tvrdenia sťažovateľa „pravdepodobne“ hlasovala namiesto R. H., v zozname voličov obce Ž. ako oprávnená volička zapísaná nebola.

5. Ovplyvňovanie voličov ešte pred vstupom do volebnej miestnosti (zložené lístky s číselným označením kandidáta č. 1 a označení voliči, ktorí mali voliť kandidáta č. 1 žltou stužkou, a poskytnutie im za to odmeny 20 €), resp. v súvislosti s podporou kandidáta č. 1 poskytovanie „osobitných služieb“ týmto voličom zo strany OVK, ktorú podľa sťažovateľa

mal riadiť F. H., ako aj I. M. a ktoré mala zdokumentovať televízia STV 1 vo svojom spravodajstve 26. apríla 2009, sa dokazovaním nepreukázalo.

6. Sťažovateľmi namietaný priebeh volieb do prenosnej volebnej schránky v Ú. H., v samotných H., ako aj v osade Ž. a údajná manipulácia s hlasovacími lístkami a s vôľou voličov sa nepreukázala (výpovede Ing. A. I., V. S., ale aj ďalších osôb vypočutých vyšetrovateľom).

7. Sťažovateľom namietané porušenie volebného moratória vyvesením niekoľkých desiatok plagátikov s upozornením, že voliči ho nemajú voliť (kandidát č. 2 na starostu) sa v rámci vykonaného dokazovania nepriamo potvrdilo (výsluchy Ing. A. I. a V. S.), avšak s tým, že potom, ako sa v blízkosti obecného úradu objavili „podobné plagátky“ v neprospech sťažovateľa, tieto boli po ich objavení v blízkosti budovy odstránené.

Ku skutkovým zisteniam ústavný súd uvádza:

V súvislosti so sprevádzaním voličov počas volebného aktu, o ktoré požiadali vzhľadom na to, že nevedia čítať a písať, sa v rámci vykonaného dokazovania ústavným súdom nepotvrdilo, že došlo k hrubému porušeniu zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí (výsluchy členov OVK, zaznamenané výpovede JUDr. M. P., ako aj sťažovateľa).

Nemožno súhlasiť s názorom sťažovateľa a so sťažovateľmi predovšetkým v tom, že postupom volebnej komisie, ktorá umožnila, aby sa značná časť oprávnených voličov odobrala do priestoru vyhradeného na úpravu hlasovacích lístkov v sprievode inej osoby, bol porušený § 29 zákona o voľbách do samosprávy obcí, ako aj čl. 69 ods. 2 a 3 ústavy v tom, že voľby starostu a poslancov sa uskutočňujú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním. V skutočnosti sa táto námietka týka ustanovenia § 32 uvedeného zákona. Citované ustanovenie zákona o voľbách do samosprávy obcí neustanovuje, že by volič dožadujúci sa pomoci iného voliča z dôvodu

svojej negramotnosti bol povinný toto svoje tvrdenie preukazovať; v zásade preto platí, že ak volič také tvrdenie prednesie, treba z neho vychádzať a rešpektovať ho.

Ústavný súd už posudzoval podobnú situáciu v súvislosti s voľbami starostu a poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. konaných 2. decembra 2006 (PL. ÚS 90/07), pričom konštatoval, že za uvedených podobných okolností nedošlo k porušeniu § 32 zákona o voľbách do samosprávy obcí ani k porušeniu označeného článku ústavy.

Pokiaľ sa sťažovateľ v súvislosti s ovplyvňovaním voličov a poskytovaním osobitných služieb voličom zo strany OVK odvoláva na dokument STV, resp. televízie Markíza, z uvedených záberov nemožno robiť jednoznačné závery vo vzťahu k namietanej „manipulácii“. Materiály mali skôr dokumentárnu ako dôkaznú hodnotu.

Čo sa týka namietaného presviedčania voličov bezprostredne pred volebnou miestnosťou (ich identifikácia žltými stužkami a poskladaným papierikom ako pomôckou pri tom, koho majú voliť) a rozdávaní sumy 20 €, v ktorom sťažovatelia videli pokračovanie volebnej kampane v prospech kandidáta č. 1 vo voľbách, tieto skutočnosti sa nepreukázali v takej intenzite a rozsahu, že by mohli relevantne ovplyvniť výsledok volieb (výsluch označeného F. H. v súvislosti s podaným trestným oznámením nepotvrdil, že ovplyvňoval voličov pomocou finančných darov), hoci presviedčanie v niektorých prípadoch nemožno úplne vylúčiť (čo vyplynulo aj z postrehu v rámci výsluchu predsedu OVK); nedokázala sa však koordinovaná súčinnosť týchto voličov so sprevádzajúcimi osobami. Sťažovateľ neuviedol nijaké konkrétne mená voličov ani nepredložil nijaké dôkazy o tom, že iniciátorom údajného podplácania voličov bol osobne I. M., resp. jeho rodinní príslušníci, taktiež nijako bližšie nepreukázal ani skutočnosti tvrdené v priebehu vyšetrovania v súvislosti s podaným trestným oznámením vo veci trestného činu marenia volieb, t. j. že „*I. M. aj vonku pred budovou obecného úradu... ovplyvňoval voličov... kde im boli pripínané stužky viacerými osobami a odovzdávané peniaze bezprostredne do ruky,*“ pričom „*boli poučení, že pri vstupe do miestnosti majú vyhlásiť, že nevedia čítať a písať*“. Evidenciu odovzdávania sumy 20 € podľa sťažovateľa údajne viedli synovia odporcu. Sťažovateľ v súvislosti s výzvou na predloženie dôkazov uviedol, že osobne pozná osoby,

ktoré boli takým spôsobom ovplyvňované a bola im nanútená osobná voľba ako ich osobné rozhodnutie, avšak ich mená nechce uviesť z dôvodu, že by bola ohrozená ich bezpečnosť, život, zdravie a majetok. Za danej situácie tvrdenie sťažovateľa nemohlo byť považované za relevantný dôkaz pre rozhodnutie ústavného súdu.

Ústavný súd namietané skutočnosti v tomto bode nepovažuje za preukázané, pretože nevyplývajú ani z jedného vykonaného dôkazu, najmä nie z výpovedí členov OVK.

Keďže sa spochybňovanie priebehu volieb sťažovateľmi a manipulácia s volebnými lístkami pri voľbách do prenosnej volebnej schránky v rámci dokazovania nepreukázali, ústavný súd nemohol tvrdenia sťažovateľov považovať za relevantný dôkaz pre svoje rozhodnutie.

Vykonané dokazovanie v súvislosti s námietkou sťažovateľa o porušení volebného moratória síce nepriamo potvrdilo (výsluchy Ing. A. I. a V. S.), že aj v blízkosti obecného úradu sa objavili „podobné plagátky“ v neprospech sťažovateľa, avšak tieto boli po ich objavení v blízkosti budovy odstránené.

Podľa názoru ústavného súdu porušenie volebného moratória prezentované sťažovateľom nebolo spôsobilé v danom prípade zásadným spôsobom ovplyvniť výsledok volieb (v blízkosti obecného úradu sa síce objavili plagátky v neprospech sťažovateľa, ale po ich objavení boli odstránené), a nemožno ho preto považovať za také porušenie zákona o voľbách do samosprávy obcí, ktoré by malo byť relevantné na rozhodnutie ústavného súdu, práve vzhľadom na intenzitu tohto porušenia (podľa § 30 ods. 11 zákona o voľbách do samosprávy obcí v čase 48 hodín pred začatím volieb a počas volieb je zakázané v rozhlasovom a televíznom vysielaní, v hromadných informačných prostriedkoch, v budovách, kde sídlia okrskové volebné komisie a v ich bezprostrednom okolí vysielať alebo zverejňovať informácie o politických stranách a nezávislých kandidátoch v ich prospech alebo v ich neprospech slovom, písmom, zvukom alebo obrazom).

b) K namietaným výsledkom volieb

V súvislosti s namietaným výsledkom volieb do orgánov samosprávy obce sťažovateľ a sťažovatelia namietali manipuláciu s hlasovacími lístkami pri ich sčítaní a nesprávne vyhodnocovanie neplatných hlasovacích lístkov a navrhli prepočítanie hlasovacích lístkov kandidátov na starostu obce, ako aj prepočítanie hlasovacích lístkov kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva, ktoré malo preukázať tvrdenia sťažovateľa a sťažovateľov namietajúcich neobjektívnosť výsledkov volieb starostu a poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. a ich zmanipulovanie. Prepočítania hlasovacích lístkov sa mali právo zúčastniť účastníci konania a ich právni zástupcovia. Túto možnosť využil len sťažovateľ, ktorý sa zúčastnil na prepočítaní hlasovacích lístkov kandidátov na starostu obce, ktoré sa uskutočnilo 25. februára 2010.

Ústavný súd v zmysle § 62 zákona o ústavnom súde výzvou z 5. novembra 2009 vyžiadal od obce volebnú dokumentáciu (vrátane hlasovacích lístkov), ktorá mu bola doručená 23. novembra 2009.

Ústavný súd prepočítal všetky hlasovacie lístky kandidátov uchádzajúcich sa o funkciu starostu obce, prepočítal všetky hlasy odovzdané v prospech jednotlivých kandidátov uchádzajúcich sa o mandát poslanca obecného zastupiteľstva, skontroloval a vyhodnotil neplatné hlasovacie lístky, ako aj sporné hlasovacie lístky.

ba) K výsledkom hlasovania vo voľbách starostu obce Ž. (volilo sa zo štyroch kandidátov)

Po prepočítaní hlasovacích lístkov odovzdaných v prospech jednotlivých kandidátov na funkciu na starostu obce ústavný súd zistil, že tento počet súhlasí s počtom hlasov, uvedeným v zápisnici okrskovej volebnej komisie:

- v prospech kandidáta č. 1 I. M. bolo odovzdaných 297 platných hlasovacích lístkov,
- v prospech kandidáta č. 2 M. M., bolo odovzdaných 288 platných hlasovacích lístkov,
- v prospech kandidáta č. 3 J. N. bolo odovzdaných 18 platných hlasovacích lístkov,

- v prospech kandidáta č. 4 M. P. bolo odovzdaných 113 platných hlasovacích lístkov.

Ústavný súd po prepočítaní neplatných hlasovacích lístkov kandidáta na starostu obce zistil, že počet neplatných hlasovacích lístkov je 16. Z uvedeného počtu neplatných lístkov na 4 hlasovacích lístkoch nebol zakrúžkovaný ani jeden z kandidátov, na 5 hlasovacích lístkoch boli zakrúžkovaní dvaja až štyria kandidáti, na 2 lístkoch boli preškrtnutí všetci kandidáti, na 1 hlasovacom lístku bol krúžok umiestnený mimo poradového čísla a mena kandidáta č. 2, na 1 hlasovacom lístku bolo číslo „2“ umiestnené pod nezakrúžkovanými poradovými číslami a menami kandidátov a na 1 hlasovacom lístku bol krúžok umiestnený na pravej strane za riadkom s poradovým číslom a menom kandidáta č. 1. Jeden z neplatných hlasovacích lístkov nie je identifikovateľný. Ústavný súd považoval vyhodnotenie neplatnosti hlasovacích lístkov za správne.

Sťažovateľ, ktorý sa zúčastnil na prepočítavaní hlasovacích lístkov odovzdaných v prospech kandidátov na starostu obce, upozornil na to, že 14 hlasovacích lístkov odovzdaných v prospech kandidáta č. 1 bolo podľa jeho názoru špeciálne označených pred poradovým číslom a menom kandidáta č. 1, a to bodkou. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že sa nedalo identifikovať, kedy a na aký účel k takému označeniu došlo, t. j. či toto označenie má nejakú relevanciu a či je v príčinnej súvislosti s výsledkom volieb. Vzhľadom na absenciu týchto poznatkov ústavný súd mohol uplatniť na posúdenie tohto označenia len všeobecné kritérium vzťahujúce sa na hodnotenie platnosti hlasovacích lístkov uvedené v § 31 a § 38 zákona o voľbách do samosprávy obcí.

Po prepočítaní hlasovacích lístkov z volieb starostu obce ústavný súd konštatoval, že výsledok sčítania hlasovacích lístkov nevykazuje také nedostatky, ktoré by mohli byť v zásadnom rozpore s výsledkami, ktoré boli zistené OVK a ktoré by mohli viesť k tomu, aby ústavný súd vyhlásil voľby starostu obce Ž. za neplatné podľa § 63 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde.

bb) K výsledkom hlasovania vo voľbách poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. (volilo sa 7 poslancov z 28 kandidátov)

Sčítaním hlasovacích lístkov kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva obce ústavný súd zistil, že počet platných hlasovacích lístkov pre jednotlivých kandidátov (ďalej sú uvedení v poradí, ktoré vyplynulo z pôvodného sčítania hlasovacích lístkov volebnou komisiou, ako je to uvedené v zápisnici) je taký:

P. č.	Kandidát	Výsledky volieb zistené ústavným súdom	Výsledky volieb podľa zápisnice OVK	Rozdiel
1.	H. C.	179	238	59
2.	S. D.	184	275	91
3.	P. G.	218	304	86
4.	F. H.	308	404	96
5.	L. H.	202	288	86
6.	M. H.	223	294	71
7.	Š. H.	27	39	13
8.	J. K.	210	297	87
9.	P. K.	179	238	59
10.	J. K.	200	277	77
11.	A. K.	139	210	71
12.	M. L.	163	246	83
13.	J. M.	202	278	76
14.	J. M.	194	252	58
15.	L. M.	12	29	17
16.	M. M.	211	294	83
17.	M. M.	205	276	71
18.	M. M.	179	250	71
19.	M. M.	189	270	81
20.	R. M.	19	27	8

21.	S. M.	23	31	8
22.	J. N.	94	141	47
23.	O. P.	-	-	-
24.	J. P.	188	263	75
25.	J. P.	9	10	1
26.	M. P.	4	6	2
27.	V. P.	73	112	39
28.	M. Š.	128	191	63

V rámci preskúmania správnosti sčítania platných hlasov na hlasovacích lístkoch pre voľby poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. ústavný súd zistil, že výsledky uvedené v zápisnici okrskovej volebnej komisie z 25. apríla 2009 nie sú v súlade so skutočným stavom hlasovacích lístkov (pohybujú sa v rozmedzí od 0 až 96 hlasov).

Podľa zistení ústavného súdu kandidáti pre voľby poslancov Obecného zastupiteľstva v obci Ž. na prvých desiatich miestach získali tieto počty platných hlasov:

1. 308 hlasov: F. H.
2. 223 hlasov: M. H.
3. 218 hlasov: P. G.
4. 211 hlasov: M. M.
5. 210 hlasov: J. K.
6. 205 hlasov: M. M.
7. 202 hlasov: L. H. a J. M.
8. 200 hlasov: J. K.
9. 194 hlasov: J. M.
10. 189 hlasov: M. M.

Týmto zistením bolo zároveň preukázané, že OVK v obci Ž. nesprávne sčítala dosiahnuté hlasy jednotlivých kandidátov pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva, čo

priamo ovplyvnilo výsledok volieb poslancov obecného zastupiteľstva v tejto obci, keďže sa podľa reálne zisteného počtu získaných hlasov zmenilo poradie troch kandidátov.

Je teda zrejmé, že prvých šesť poslaneckých miest získali kandidáti s týmto počtom hlasov: F. H.– 308 hlasov, M. H.– 223 hlasov, P. G.– 218 hlasov, M. M.– 211 hlasov, J. K.– 210 hlasov, M. M.– 205 hlasov.

Z uvedených výsledkov sčítania hlasov vyplýva, že sťažovateľ M. M. získal 205 hlasov (čo predstavuje v poradí 6. miesto pri voľbe siedmich poslancov z 28 kandidátov), čím sa z hľadiska prepočítaného volebného výsledku dostal na miesto platne zvoleného poslanca Obecného zastupiteľstva obce Ž..

Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že volebný výsledok bol zmanipulovaný pri sčítaní hlasov, k čomu mali prispieť aj neplatné hlasovacie lístky. Čo sa týka preskúmania a vyhodnotenia neplatných hlasovacích lístkov, sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že bolo 52 hlasovacích lístkov neplatných, „väčšina patriacich jemu“, napriek tomu, že zo zápisnice OVK o výsledku volieb vyplýva, že počet neplatných hlasovacích lístkov bol 50. Prepočítaním neplatných hlasovacích lístkov a ich posúdením ústavným súdom sa potvrdilo, že ich neplatnosť bola posúdená správne a ich počet bol 52. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že čo sa týka 52 neplatných hlasovacích lístkov, len na 13 z nich bol zakrúžkovaný samotný sťažovateľ. Žiadna manipulácia s neplatnými hlasovacími lístkami, ktorá by ovplyvnila výsledok volieb, sa nepreukázala.

B. Právne východiská

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže

- a) vyhlásiť voľby za neplatné,

- b) zrušiť napadnutý výsledok volieb,
- c) zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený,
- d) sťažnosť zamietnuť.

Podľa § 63 ods. 2 zákona o ústavnom súde v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. a) až c) ústavný súd rozhoduje nálezom.

Právomoc ústavného súdu zrušiť výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu uplatní len vtedy, ak k porušeniu zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Na uplatnenie tohto oprávnenia ústavného súdu sa však vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb. Zistené porušenia musia byť preukázané a spôsobilé priamo ovplyvniť výsledok volieb (napr. PL. ÚS 17/94, PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 18/07, PL. ÚS 19/07, PL. ÚS 82/07).

Nie každé porušenie zákona o voľbách do samosprávy obcí vyvoláva pritom nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Ústavný súd každý prípad posudzuje materiálne, prihliada pritom tak na účel a zmysel zákona o voľbách do samosprávy obcí, ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také porušenie zákona o voľbách do samosprávy obcí, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov (PL. ÚS 64/05, PL. ÚS 18/07, PL. ÚS 96/07). Dôležitým prvkom vo volebných veciach je teda zisťovanie intenzity volebných nedostatkov z hľadiska ich vplyvu na výsledok volieb.

Ústavný súd vo svojej judikatúre uviedol, že podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je uskutočnenie volieb v súlade so všetkými zákonmi, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy (PL. ÚS 34/99), pričom zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv,

ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94).

So zreteľom na uvedené treba uviesť, že vo všeobecnosti musia byť v zmysle judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 7/07) splnené tri predpoklady, aby bolo možné vyhovieť volebnej sťažnosti:

1. nezákonnosť spočívajúca v porušení zákonov týkajúcich sa volieb,
2. vzťah medzi touto nezákonnosťou a neplatnosťou volieb alebo voľby kandidáta a
3. intenzita protizákonnosti, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle.

S ohľadom na uvedené zásady ústavný súd v okolnostiach danej veci skúmal, či skutočnosti namietané sťažovateľmi boli spôsobilé, a to buď jednotlivo, alebo spoločne vyvolať také porušenie ústavy a zákona o voľbách do samosprávy obcí, ktoré by boli spôsobilé v konečnom dôsledku reálne ovplyvniť výsledok napadnutých volieb starostu obce Ž. a poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. (PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 10/03).

C. Závery

1. Vo vzťahu k namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb a výsledku volieb starostu obce ústavný súd uzavrel, že tvrdenia sťažovateľa, ktoré by mohli reálne a jednoznačne ovplyvniť priebeh volieb a volebný výsledok v neprospech sťažovateľa, sa nepreukázali takým spôsobom a v intenzite, aby ústavný súd mohol konštatovať neústavnosť a nezákonnosť volieb, a preto sťažnosť v tejto časti zamietol.

2. Vzhľadom na zistenie ústavného súdu o reálnej nezhode počtu hlasov v zápisnici o voľbách poslancov obecného zastupiteľstva so súčtami hlasov pri kontrole ich sčítania zo strany ústavného súdu, ktoré má v konečnom dôsledku vplyv predovšetkým na skutočný počet hlasov odovzdaných jednotlivým kandidátom na funkciu poslanca Obecného zastupiteľstva obce Ž. a čiastočne aj na ich poradie z hľadiska počtu získaných hlasov,

ústavný súd dospel k záveru, že ide o také závažné porušenie zákona o voľbách do územnej samosprávy, ktoré je v príčinnej súvislosti so zisteným výsledkom volieb. V dôsledku uvedených skutočností vzniká dôvodná pochybnosť, že výsledok volieb neodráža skutočnú vôľu voličov.

Podľa názoru ústavného súdu došlo uvedeným konaním volebnej komisie k porušeniu ústavou zaručeného volebného práva a jeho princípov spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti (PL. ÚS 17/94). Uvedené zistenia ústavný súd hodnotí ako hrubé a závažné porušenia zákona o voľbách do územnej samosprávy obcí, pretože boli spôsobilé reálne ovplyvniť vyhlásený výsledok napadnutých volieb poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž..

Ústavný súd sa musí pri tomto type konania (konanie vo volebných veciach) vzhľadom na jeho účel, ktorým je predovšetkým verejný záujem na tom, aby výsledok volieb odrážal skutočnú vôľu voličov, a bol teda zachovaný základný predpoklad fungovania demokratického štátu, riadiť princípom materiálneho chápania ochrany ústavnosti, a vyrovnáť sa tak s každým zisteným a zároveň relevantným porušením zákonnosti alebo ústavnosti volebného procesu.

Podľa § 44 ods. 1 zákona o voľbách do územnej samosprávy za poslancov obecného zastupiteľstva sú zvolení kandidáti, ktorí získali vo volebnom obvode najväčší počet hlasov.

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti žiadal vyhlásiť voľby do Obecného zastupiteľstva v obci Ž. za neplatné.

Ústavný súd v súlade s uvedeným princípom prihliadal tiež na to, že sťažovateľ vo volebných veciach má objektívne, a to už aj z povahy veci patriacej do sféry verejného práva, sťažnú situáciu pri získavaní poznatkov a predkladaní dôkazov o porušení ústavnosti a zákonnosti volieb. Z toho potom vyplýva, že formulácia petitu v takých sťažnostiach nemusí vždy zodpovedať reálnemu stavu veci (PL. ÚS 96/07).

V súlade so svojou doterajšou judikatúrou ústavný súd v danom prípade preskúmal napadnuté voľby a rozhodol o predmetnej volebnej sťažnosti v tejto časti aj mimo rámca jej petitu.

Z uvedených výsledkov prepočítania hlasov pre jednotlivých kandidátov na funkciu poslanca obecného zastupiteľstva vyplýva, že sťažovateľ sa s počtom získaných 205 hlasov zaradil na 6. miesto v poradí podľa počtu získaných hlasov, čo pri voľbe siedmich poslancov z 28 kandidátov znamená, že sa z hľadiska prepočítaného volebného výsledku dostal na miesto platne zvoleného poslanca Obecného zastupiteľstva obce Ž..

Ústavný súd vzhľadom na uvedené uplatnil svoju právomoc vyplývajúcu z § 63 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, kto bol riadne zvolený. Na základe tejto právomoci zrušil rozhodnutie miestnej volebnej komisie v zápisnici o voľbách poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. týkajúce sa pôvodne uvedeného dosiahnutého volebného výsledku sťažovateľa R. (276 hlasov), a vyhlásil ho za riadne zvoleného poslanca obecného zastupiteľstva obce Ž. (so skutočne zisteným volebným výsledkom 205 získaných hlasov). Súčasne zrušil rozhodnutie miestnej volebnej komisie v zápisnici o voľbách poslancov Obecného zastupiteľstva obce Ž. v časti týkajúcej sa poslancov L. H., 59 rokov, a J. M., 24 rokov. Z výrokovej časti nálezu zároveň vyplýva, že nadobudnutím jeho právoplatnosti, ku ktorému dôjde jeho doručením účastníkom konania, zaniká dotknutým poslancom mandát poslanca Obecného zastupiteľstva obce Ž.

Vznikla však situácia, keď pre obsadenie zostávajúceho poslaneckého miesta prichádzajú do úvahy dvaja kandidáti s počtom hlasov 202, a to L. H. (kandidát R.) a J. M. (nezávislý kandidát).

Podľa § 44 ods. 2 zákona o voľbách do samosprávy obcí ak vo volebnom obvode získajú dvaja alebo viacerí kandidáti tej istej politickej strany rovnaký počet platných hlasov, je zvolený za poslanca kandidát v poradí na kandidátnej listine príslušnej politickej strany.

V uvedenom prípade nastala situácia predvídaná právnou úpravou obsiahnutou v § 44 ods. 3 zákona o voľbách do samosprávy obcí, keď rovnaký počet hlasov podľa prepočítania ústavným súdom (202) získali dvaja rôzni kandidáti, konkrétne kandidát R. a nezávislý kandidát.

Podľa § 44 ods. 3 zákona o voľbách do samosprávy obcí ak nemožno zistiť, kto je zvolený za poslanca obecného zastupiteľstva podľa odseku 2 preto, že ide o kandidátov rôznych politických strán alebo nezávislých kandidátov, okresná volebná komisia určí z nich poslanca žrebom.

Ústavný súd nad rámec uvedeného v tejto súvislosti poukazuje na § 11 ods. 9 zákona o voľbách do samosprávy obcí, podľa ktorého sú volebné komisie a ich útvary zriadené na celé volebné obdobie. V zmysle citovaného § 44 ods. 3 zákona do samosprávy obcí bude teda úlohou okrskovej volebnej komisie bezodkladne zvolať jej zasadnutie a určiť z uvedených dvoch kandidátov (s rovnakým počtom hlasov) jedného poslanca na zostávajúce poslanecké miesto (ktoré zostane po právoplatnosti tohto nálezu neobsadené) žrebom.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája sa k nálezu odlišné stanovisko sudcu JUDr. Petra Brňáka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2010